



adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Onderzoek | Agrarisch geur

Omgevingsplan Beerzerveld

Gemeente Ommen

Datum: 10 januari 2024

Projectnummer: 230302.01

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Normen en afstanden	4
2.1	Bebouwingscontour	4
2.2	Concentratiegebied	4
2.3	Geur door het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf	5
2.4	Woon- en leefklimaat	6
2.5	Gezondheid	7
3	Toelichting en locatie plan	9
3.1	Locatie in relatie tot normen en afstanden	9
4	Omliggende veehouderijen	10
5	Woon- en leefklimaat	12
5.1	Achtergrond berekening	12
5.2	Woon- en leefklimaat en gezondheid	13
6	Conclusie	14

1 Inleiding

De gemeente Ommen heeft het voornemen om te komen tot een dorpsuitbreiding van Beerzerveld. In navolgende afbeelding is het plangebied rood omkaderd. Het voornemen is om hier woningen te realiseren.



Plangebied rood omkaderd

Het plangebied bevindt zich aan het noordwestelijke rand van de kern Beerzerveld, dat ten oosten van Ommen ligt. In de omgeving van het plangebied zijn veehouderijen gelegen. Daarom dient in het kader van de Omgevingswet en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties onderzocht te worden.

In de uitgevoerde quick scan¹ is reeds naar voren gekomen dat in de directe omgeving geen veehouderijen zijn gelegen welke vanwege vaste afstanden geschaad worden in hun planologische mogelijkheden. Er zijn echter ook diverse veehouderijen die dieren houden waarvoor een vastgestelde geurfactor is bepaald. Voor deze bedrijven in een straal van 2 km om het plangebied moet nog wel bepaald worden wat de geurbelasting is op de beoogde woningen zodat bepaald kan worden of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. In onderhavig onderzoek wordt met behulp van een achtergrondgeurberekening bepaald wat de geurbelasting is op het plangebied en wat het woon- en leefklimaat is van onderhavige ontwikkeling.

¹ SAB. Quick scan geurhinder, Omgevingsplan Beerzerveld. 230302, 22 november 2023

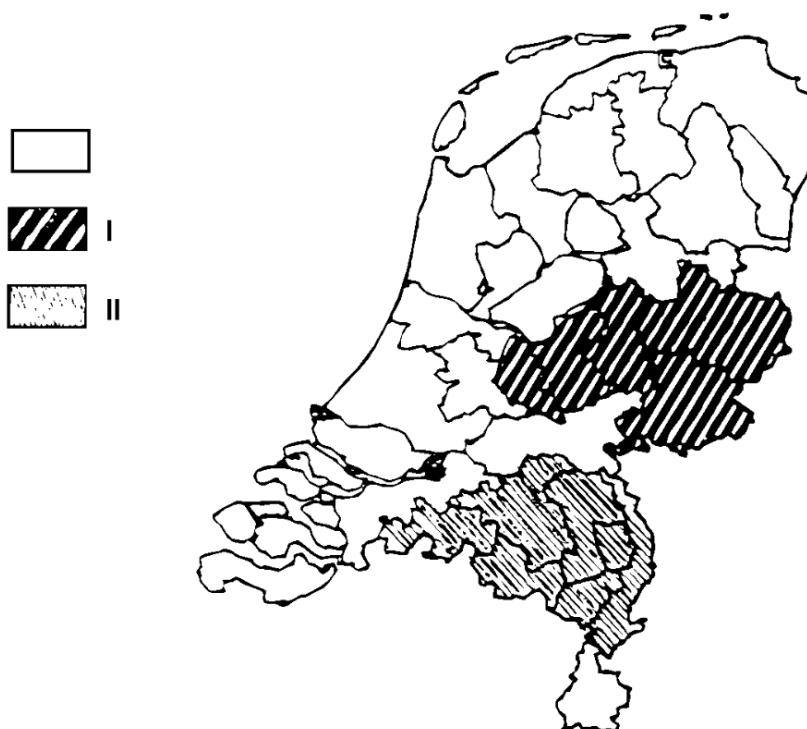
2 Normen en afstanden

2.1 Bebouwingscontour

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) introduceert een bebouwingscontour geur, die door de gemeenteraad in het omgevingsplan dient te worden vastgesteld, maar uitsluitend voor zover het omgevingsplan regels bevat voor zuiveringstechnische werken, het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf en andere agrarische activiteiten. Binnen de bebouwingscontour geldt een hoger beschermingsniveau voor geur. Een omgevingsplan moet een bebouwingscontour geur aanwijzen rond stedelijk gebied. Stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied en lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen kunnen binnen de bebouwingscontour worden opgenomen.

2.2 Concentratiegebied

Binnen Nederland zijn er twee gebieden aangewezen waar vanwege de grote concentratie veehouderijen hogere geurwaarden zijn toegestaan. Een concentratiegebied is in ieder geval gebied I en gebied II, bedoeld in bijlage I bij de Meststoffenwet (artikel 5.108 Bkl). Daarnaast kan een omgevingsplan een concentratiegebied aanwijzen. In dat geval wordt de geometrische begrenzing van een concentratiegebied in het omgevingsplan vastgelegd.



Concentratiegebieden 1 en 2 volgens bijlage I van de Meststoffenwet

2.3 Geur door het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf

Bij het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf zijn voor het aspect agrarisch geur twee verschillende invalshoeken die onderzocht moeten worden vanuit de wetgeving. De milieurechten en planologische rechten van de veehouderij. Hiernaast moet het woon- en leefklimaat bij het geurgevoelig object worden vastgesteld. De regelgeving voor wat betreft agrarisch geur staat omschreven in het Bkl.

Het Bkl vormt het toetsingskader voor de geurhinder vanuit veehouderijen bij de beoordeling van aanvragen om vergunning. Het Bkl stelt normen aan de geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten en stelt minimale afstanden vast van veehouderijen tot geurgevoelige objecten. Deze normen en afstanden zijn afhankelijk van het type veehouderij, de locatie, waarbij verschillen bestaan tussen zogeheten concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden, en ook tussen binnen en buiten de bebouwingscontour.

Een geurgevoelig object is een gebouw dat is bestemd voor en geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf. Tuinen vallen dus niet onder de noemer geur gevoelige objecten. In het Bkl wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende geurgevoelige objecten:

- woningen (standaard geurnormen);
- bedrijfswoning bij een andere veehouderij (enkel vaste afstanden);
- voormalige bedrijfswoning die op of na 19 maart 2000 geen onderdeel meer was van een andere veehouderij (enkel vaste afstanden);
- ruimte-voor-ruimte-woningen (enkel vaste afstanden).

2.3.1 Landbouwhuisdieren met of zonder geuremissiefactor

Onder het houden van landbouwhuisdieren wordt verstaan het exploiteren van een veehouderij, bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Landbouwhuisdieren met een geuremissiefactor zijn landbouwhuisdieren waarvoor bij ministeriële regeling een emissiefactor voor geur is vastgesteld en die vallen binnen een van de volgende diercategorieën:

- a. varkens, kippen, schapen of geiten;
- b. als deze worden gehouden voor de vleesproductie:
 1. rundvee tot 24 maanden;
 2. kalkoenen;
 3. eenden; of
 4. parelhoenders.

Landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor zijn landbouwhuisdieren waarvoor bij ministeriële regeling geen emissiefactor voor geur is vastgesteld.

2.3.2 Normen en vaste afstanden

In het Bkl worden twee soorten dieren onderscheiden. Dieren met een geuremissiefactor en dieren zonder een geuremissiefactor.

- Dieren met een geuremissiefactor noemen we Odour Unit-dieren (ou-dieren).

Met behulp van de geuremissiefactor kan de geurbelasting van deze dieren op een geurgevoelig object worden berekend. Het totaal aantal dieren en het stalsysteem bepaalt de emissie.

- Dieren zonder een geuremissiefactor noemen we vaste afstand dieren (vaderen). Voor deze dieren geldt een vaste afstand vanaf het emissiepunt van een dierenverblijf tot de gevel van een geurgevoelig object. Deze vaste afstand staat los van het dierenaantal.

2.3.3 Geur landbouwhuisdieren met geuremissiefactor

Een omgevingsplan dat het houden van landbouwhuisdieren met een geuremissiefactor toelaat, bevat als waarde voor de toelaatbare geur door die activiteit op een geurgevoelig gebouw de standaardwaarde. Het omgevingsplan kan een lagere of hogere waarde bevatten dan de standaardwaarde, mits die waarde niet hoger is dan de grenswaarde. In navolgende tabel zijn de standaardwaarde en grenswaarde weergegeven voor een standaard geurgevoelig gebouw (afgeleid uit artikel 5.109 Bkl).

Standaard- en grenswaarde toelaatbare ouE/m³ als 98-percentiel door houden landbouwhuisdieren met geuremissie op een standaard geurgevoelig gebouw

Bebouwingscontour en concentratiegebied	Standaardwaarde	Grenswaarde
<i>Binnen bebouwingscontour en buiten concentratiegebied</i>	2,0 ouE/m ³	8,0 ouE/m ³
<i>Binnen bebouwingscontour en binnen concentratiegebied</i>	3,0 ouE/m ³	14,0 ouE/m ³
<i>Buiten bebouwingscontour en buiten concentratiegebied</i>	8,0 ouE/m ³	20,0 ouE/m ³
<i>Buiten bebouwingscontour en binnen concentratiegebied</i>	14,0 ouE/m ³	35,0 ouE/m ³

2.4 Woon- en leefklimaat

In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met de geur door activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Een omgevingsplan voorziet erin dat de geur door een activiteit op geurgevoelige gebouwen aanvaardbaar is (artikel 5.92 Bkl). De term 'aanvaardbaar' is een codificatie van de in de jurisprudentie ontwikkelde norm dat sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. De gemeente heeft vermoedelijk evenals naar huidig recht een vrij grote beoordelingsvrijheid bij de wijze waarop ze hieraan invulling geeft. Er is immers sprake van rekening houden met een open norm.

Wanneer terug gevallen wordt op beoordelingsmethode van voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, wordt de "Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij – Aanvulling: Bijlagen 6 en 7." Aangehouden. In deze handreiking is een relatie gegeven tussen de voor- en achtergrondbelasting en de geurhinder weergegeven voor een concentratiegebied en een niet-concentratiegebied. De relaties zijn opgenomen in navolgende tabellen.

Milieukwaliteitseisen volgens Handreiking Wgv voor een concentratiegebied

Milieukwaliteit	Geurghinderden [%]	Voorgrondbelasting [ouE/m ³]	Achtergrondbelasting [ouE/m ³]
<i>Zeer goed</i>	<5	<1,5	< 3
<i>Goed</i>	5 - 10	1,5 – 3,5	3 - 7
<i>Redelijk goed</i>	10 - 15	3,5 – 6,5	7 - 13
<i>Matig</i>	15 - 20	6,5 - 10	13 - 20
<i>Tamelijk slecht</i>	20 - 25	10 - 14	20 - 28
<i>Slecht</i>	25 - 30	14 - 19	28 - 38
<i>Zeer slecht</i>	30 - 35	19 - 25	38 - 50
<i>Extreem slecht</i>	> 35	> 25	> 50

Milieukwaliteitseisen volgens Handreiking Wgv voor een niet-concentratiegebied

Milieukwaliteit	Geurghinderden [%]	Voorgrondbelasting [ouE/m ³]	Achtergrondbelasting [ouE/m ³]
<i>Zeer goed</i>	<5	<0,5	< 1,5
<i>Goed</i>	5 - 10	0,5 – 1,5	1,5 – 3,5
<i>Redelijk goed</i>	10 - 15	1,5 - 3	3,5 – 6,5
<i>Matig</i>	15 - 20	3 – 4,5	6,5 - 10
<i>Tamelijk slecht</i>	20 - 25	4,5 – 6,5	10 - 14
<i>Slecht</i>	25 - 30	6,5 – 8,5	14 - 19
<i>Zeer slecht</i>	30 - 35	8,5 - 11	19 - 25
<i>Extreem slecht</i>	> 35	> 11	> 25

2.5 Gezondheid

Overheden moeten bij het ontwikkelen van gebieden zo vroeg mogelijk nadenken over het realiseren van een gezonde fysieke leefomgeving. Zij kunnen eigen gezondheidsambities vastleggen en uitwerken in verschillende instrumenten van de Omgevingswet.

Om de gezondheidseffecten van ruimtelijke ontwikkelingen te toetsen kan gewerkt worden met GES-scores, oftewel de Gezondheidseffectscreening. De GES-methode vertaalt de hoogte van de milieubelasting naar een milieugezondheidskwaliteit en bijbehorende GES-score en kleur.

De milieugezondheidskwaliteit en GES-score variëren van 'zeer goed' (0) tot 'onvoldoende' (6) en 'zeer onvoldoende' (8).

Milieugezondheidkwaliteit per GES-score

GES-score	Milieugezondheidkwaliteit	Kleur	RGB-code
1	Goed		000-153-000
2	Redelijk		220-248-010
3	Vrij matig		255-255-000
4	Matig		255-210-000
5	Zeer matig		255-165-000
6	Onvoldoende		255-000-000
7	Ruim onvoldoende		192-000-000
8	Zeer onvoldoende		128-000-128

De GES-methode maakt bij de indeling van GES-scores geen onderscheid in gebieden zoals binnen of buiten een bebouwingscontour of binnen of buiten een concentratiegebied. De GES-scores zijn gebaseerd op het percentage (ernstig) gehinderden in niet-concentratiegebieden. In deze gebieden is het percentage (ernstig) gehinderden hoger dan in concentratiegebieden bij gelijke geurbelastingen. Hierbij wordt de dosis-effect relatie van de voorgrondbelasting aangehouden. Er wordt daarmee gekozen voor de dosis-effectrelatie, die relatief de hoogste hinderpercentages geeft. Een GES-score 6 en een onvoldoende milieugezondheidkwaliteit wordt aan een geurbelasting van 6 ouE/m³ toegekend.

Voor veehouderijen, inclusief pelsdieren, leidt dit tot de volgende GES-scores:

GES-scores geurbelasting

Geur belasting (P98 ge/m ³) LTFD	Geur belasting (P98 ouE/m ³) NNM of V-Stacks	Hinder (%)	Ernstige hinder (%)	Pelsdieren afstanden (m)	GES-score
0	0	0	0		0
0 – 1	0 – 1	0 – 5	0		1
1 – 7	1 – 5	5 – 20	0 – 3		3
7 – 10	5 – 6	20 – 25	3 – 5	Afstand II – Afstand I	4
10 – 22	6 – 14	25 – 39	5 – 8	≤ Afstand II	6
≥ 22	≥ 14	≥ 39	≥ 8		7

3 Toelichting en locatie plan

Het plangebied bevindt zich aan het noordwestelijke rand van de kern Beerzerveld wat is gelegen in het oostelijke puntje van de gemeente Ommen. De woningen zijn beoogd op het kadastrale perceel dat bekend staat als kadastrale gemeente Ambt-Ommen, sectie k en nummer 1233. Daarnaast maken de kadastrale percelen met de nummers 1234, 1703 en 579 gedeeltelijk onderdeel uit van het plangebied. De aangrenzende gronden zijn in overgrote meerderheid bestemd voor agrarische doeleinden. In navolgende afbeelding zijn een aantal varianten opgenomen waaruit het definitieve stedenbouwkundig plan zal worden opgebouwd.



Stedenbouwkundig plan

3.1 Locatie in relatie tot normen en afstanden

De locatie is gelegen in de gemeente Ommen. Deze gemeente valt in een concentratiegebied (conform de Meststoffenwet bijlage 1). Verder ligt de locatie momenteel in het buitengebied, maar wordt onderdeel van de bebouwde kom, zodoende zal er sprake zijn van het bouwen binnen een bebouwingscontour voor geur.

De gemeente Ommen heeft ten tijde van het opstellen van deze rapportage geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de Wet geurhinder en veehouderij bood om, binnen bandbreedtes, af te wijken van wettelijke normen. Derhalve zal voor onderhavige locatie worstcase uitgegaan worden van een locatie binnen een bebouwingscontour voor geur en gelegen in een concentratiegebied.

Daarmee wordt de volgende norm gehanteerd voor deze locatie:

- 3,0 ouE/m³ voor ou-dieren

4 Omliggende veehouderijen

De omliggende veehouderijen worden altijd op verschillende schaalniveaus bekeken, namelijk op een afstand van:

- 2.000 meter; eventueel van invloed voor de achtergrondgeurberekening (ou-dieren);
- 500 meter; om te kijken naar de milieurechten en planologische rechten van veehouderijen met ou-dieren (voorgroundgeurberekening, omgekeerde werking), en;
- 100 meter; om te kijken naar de milieurechten en planologische rechten veehouderijen met va-dieren (vaste afstand, omgekeerde werking).



Plangebied met de contouren van 100 m (binnenste cirkel), 500 m (tweede cirkel) en 2000 m (buitenste cirkel).

Binnen de contouren uit voorgaande afbeelding zijn diverse veehouderijen aanwezig. In navolgende tabel zijn de veehouderijen weergegeven met een vastgestelde geuremissiefactor en daarbij vermeld de geuremissie en wat de afstand is tot de rand van het plangebied.

Veehouderijen in de omgeving van het plangebied

Adres	Geuremissie OUe	Afstand tot plangebied
1e Polderweg 14, 7685 PN Beerzerveld	48.294	900 m
Hammerdijk 1 / 1A, 7685 SB Beerzerveld	71.199,3	1.320 m
Polderweg 8, 7686 AD Geerdijk	5.295	1.390 m
Hammerdijk 4, 7681 SJ Vroomshoop	21.240	1.520 m
Kloosterdijk 1B, 7692 PH Marienberg	3.204	1.700 m
Stenendijk 5, 7685 PE Beerzerveld	31,2	1.730 m
Kanaalweg-Oost 7, 7692 PE Marienberg	1.281,6	1.740 m
Kolenmieten 33, 7686 AC Geerdijk	1.984	1.790 m

5 Woon- en leefklimaat

In het kader van het woon- en leefklimaat worden twee verschillende aspecten onderscheiden, namelijk de voorgrondbelasting en de achtergrondbelasting.

Aangezien in onderhavige situatie geen agrarische bedrijven op korte afstand van de beoogde ontwikkeling zijn gelegen is een voorgrondbelastingberekening niet van belang. Wel zijn er meerdere agrarische bedrijven met een geuremissie op grotere afstand, maar binnen een straal van 2 km gelegen van het plangebied. Voor deze bedrijven is een achtergrondberekening uitgevoerd.

5.1 Achtergrond berekening

Uit hoofdstuk 4 blijkt dat er sprake is van meerdere relevante veehouderijen met intensieve diersoorten (ou-dieren) die binnen een afstand van 2.000 meter rondom het plangebied zijn gelegen. Om een uitspraak te kunnen doen over het woon- en leefklimaat ter plaatse van het plan als gevolg van de verschillende veehouderijen in de omgeving, dient daarom aanvullend gekeken te worden naar de achtergrondbelasting. De achtergrondbelasting betreft de gecumuleerde geuremissie van alle veehouderijen in een straal van 2.000 meter rondom het plangebied. Veehouderijen op grotere afstand hebben per definitie geen invloed meer op de cumulatieve geurhinder. De berekening naar de achtergrondbelasting kan plaatsvinden met behulp van het computerprogramma V-Stacks gebied.

De navolgende tabel laat de situatie zien van het beoogde plangebied, waarbij de hoeken van het plangebied als toetspunten zijn ingegeven. Te zien is dat de geurbelasting niet boven de 3 ouE/m³ uitkomt. De

Overzicht achtergrondbelasting

RecepID	X-coor	Y-coor	Geurnorm [ouE/m ³]	Geurbelasting [ouE/m ³]
100	235321	501492	3,00	2,18
101	235412	501434	3,00	2,19
102	235469	501534	3,00	2,06
103	235377	501598	3,00	1,99

In navolgende afbeelding zijn de geurcontouren weergegeven rondom het plangebied. De rode contour geeft de grens van 2 ouE/m³ weer, de groene contour de grens van 3 ouE/m³ en de blauwe contour geeft de grens van 5 ouE/m³ weer. Het plangebied is weergegeven met het gele kader.



Geurcontouren naar aanleiding van de achtergrondberekening

5.2 Woon- en leefklimaat en gezondheid

Zoals in hoofdstuk 2 is weergegeven wordt in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven welk woon- en leefklimaat aan welke geurbelasting is gekoppeld. Daaraan is eveneens in hoofdstuk 2 en GES-score gekoppeld voor het aspect gezondheid.

In voorgaande paragraaf komt naar voren dat er sprake is van een geurbelasting van rond de 2 ouE/m^3 . Het plangebied is gelegen in een concentratiegebied en daarbij is volgens de Wgv sprake van een zeer goed woon- en leefklimaat bij een geurbelasting van onder de 3 ouE/m^3 . Volgens de GES-score is er sprake van een redelijke milieu-gezondheidskwaliteit.

6 Conclusie

De gemeente Ommen heeft het voornemen om te komen tot een dorpsuitbreiding van Beerzerveld. In de omgeving van het plangebied zijn veehouderijen gelegen. Ten behoeve van de inpasbaarheid van het plan is daarom een onderzoek geurhinder uitgevoerd.

Vergunde en planologische rechten

In de uitgevoerde quick scan is reeds naar voren gekomen dat in de directe omgeving geen veehouderijen zijn gelegen welke vanwege vaste afstanden geschaad worden in hun planologische mogelijkheden.

Woon- en leefklimaat

Aangezien in onderhavige situatie geen agrarische bedrijven op korte afstand van de beoogde ontwikkeling zijn gelegen is een voorgrondbelastingberekening niet van belang.

Uit de achtergrondbelastingberekening komt naar voren dat er sprake is van een geurbelasting van rond de 2 ouE/m^3 . Het plangebied is gelegen in een concentratiegebied en daarbij is volgens de Wgv sprake van een zeer goed woon- en leefklimaat bij een geurbelasting van onder de 3 ouE/m^3 . Volgens de GES-score is er sprake van een redelijke milieugezondheidskwaliteit.